

12 december 2019

WSP

Question today
imagine tomorrow
create for the future

John Smith, Vice President, Canada

HISSAR DIREKTIV OCH STANDARDER

— HISSDIREKTIVET 2014/33/eu

Hissdirektivet gäller för alla hissar för persontransport, undantaget vissa hissar som ligger under maskindirektivet.

Hissdirektivet är inarbetat i BFS 2012-11 H14 med senaste ändring BFS 2018:2 H18

— MASKINDIREKTIVET 2006/42/eg

Maskindirektivet gäller för hissar för särskilt instruerad person tex bygghissar, tillsyningshissar samt hissar med hastighet $\leq 0,15\text{m/s}$ vanligaste typen av dessa hissar är plattformshissar för rörelsehindrade.

Standard för hissar enligt hissdirektivet

— **Måste hissen uppfylla kraven som ställs i dom olika standarderna**

Nej, men det är ett enkelt sätt att uppfylla hissdirektivet, standarden kan se som ett lägsta krav för att uppfylla direktivet, avviker installationen på någon punkt så ska en riskanalys upprättas som visa att den avvikande funktionen är minst lika säker som standarden.

— **Vanligaste standarderna**

SS EN 81-20 Grundstandaren som i princip alla hissar är utförda efter (krav alla hissar)

SS EN 81-21 Nya hissar i befintliga byggnader

SS EN 81-28 Alarmsystem

SS EN 81-58 brandprovning av hissdörrar

SS EN 81-70 Tillgänglighet för funktionshindrade (krav alla hissar, möjligtvis undantag hissar tex inom produktion i industri och liknande)

SS EN 81-73 Hissars funktion i händelse av brand (krav alla hissar)

SS EN 81-72 Brandbekämpnings hissar (räddninghiss krävs i all byggnader med fler än 10 våningsplan)

NÄR MÅSTE MAN INSTALLERA HISS

Grundregeln enligt PBL är att alla byggnader med fler än ett våningsplan ska ha tillgänglig hiss

Undantag:

- Byggnader som innehåller bostäder och har färre än tre våningar
- Arbetslokaler om kravet är obefogat med hänsyn till verksamheten.

Vind räknas som våning om det finns en bostad eller huvuddel av bostad där

Källare räknas som våning om golvet översida i våningen ovanför källaren ligger mer än 1,5 m över markens medelnivå invid byggnaden.

Minsta tillåtna storlek på hiss är 1,1 x 1,4 m (BxD) 630 kg

Bostads hus med fler än 4 våningar min 1,1 x 2,1 m (BxD) 1 000kg

Bostads hus med fler än 10 våningar ytterligare en hiss min storlek 1,1 x 1,4 m (BxD) 630 kg

HISSAR OCH BRAND NY REGEL

Nytolkning av hissdirektivet från 1 juli 2019

Gäller alla hissar

Hissar ska tas ur drift i händelse av brand

- **Alt 1** med ett automatiskt brandlarm, placeras detektor i schakt bör den kunna testas utan att man behöver beträda schakt, rutin för hur provning ska utföras ska finnas, provningsprotokoll ska kunna uppvisas vid den årligen återkommande säkerhetsbesiktning. Brandskyddsbeskrivning bör beskriva placering av detektor.
- **Att 2** med manuell återkallningsanordning, knapp placeras vid schaktdörr eller i dess närhet i evakueringsplan max 1,6 m över golv, skydda mot missbruk genom placering bakom skyddsglas, knappen ska vara användbar av alla men endast kunna återställas med specialverktyg.

Kravet på skylt på alla plan använd ej hiss vid brand kvarstår

HISSAR OCH BRAND RÄDDNINGSHISS

När krävs räddninghiss

Alla byggnader med fler än 10 våningar, våningsyta mer än 900 m² krävs två. Beaktat även avstånd mellan hiss och utrymmet som är beläget längs bort från hissen.

Hissen behöver ej betjäna all våningar, tex källare kan undantas, hissen får dock inte passera ett plan som den ej betjänar.

Hisskorgen måste vara minst 1,1 x 2,1 m (BxD)

HISSAR OCH BRAND RÄDDNINGSHISS

Grundläggande krav räddninghiss

- Bör utföras enligt standard för brandbekämpningshissar SS EN 81-72:2015.
- Hisskorg minst 1,1x2,1 m (BxD) 1 000kg.

HISSAR OCH BRAND RÄDDNINGSHISS

Vanliga frågeställningar och krav som ibland missas

- För att standarden ska gälla måste man vidta åtgärder för att **minimera risken att vatten tränger in i schakt**, tex. en liten ramp upp till räddningshissen så att vattnet tar andra vägar tex rinner in i dom andra hissarna eller trapphuset.
- Avlopp eller pump för att hindra att stora mängder vatten samlas i hissgrup är inget krav om man säkerställer att det inte tränger in vatten i schaktet, väljer man att installera pump får den **ej** sitta i hissgruppen.
- Hissen ska föres med en sekundär elmatning i händelse av elavbrott inom fastigheten, omkoppling mellan sekundär- och primärmatning ska ske automatiskt, omkopplare ska placeras brandsäkert avskild, jag anser att bästa placering är i hisschakt.
- Sekundärmatningen behöver ej vara reservkraft, minimi krav är att det kommer från ett annat ställverk i en annan byggnad, man bör dock överväga reservkraftsmatning i riktigt höga hus, det är ju en bra funktion att en hiss fungerar vid strömavbrott även om det ej är en brand i byggnaden. Jag avråder från UPS kraft som sekundär matning då det är svårt att dimensionera och kostsamt att underhålla.
- Räddningshissen får ej användas som utrymningshiss.

HISSAR OCH BRAND UTRYMNINGSS HISS

Det finns två kategorier av utrymningshiss, utrymning av rörelsehindrade och utrymningshiss i stället för utrymningstrappa.

Det finns en teknisk specifikation som beskriver **användandet av hiss vid utrymning av personer med funktionsnedsättningar**

SIS-CEN/TS 81-76:2012

Den bygger på det finns en organisation med "räddningsledare" och särskilt utbildad personal som hjälper till att utrymma byggnaden.

Utrymnings hiss generellt, finns ingen standard eller liknade

Mina tankar är att man bör ha minst samma krav som räddninghiss, kompletterat med rökdetektorer som hindrar hiss att köra till rökfyllda plan. En riskanalys bör upprättas.

Tack!

wsp.com

wsp

WSP

wsp